

سازمان بهزیستی کشور

**دستورالعمل جامع جلب و هزینه کرد
مشارکت‌های مردمی سازمان بهزیستی کشور**

آذرماه ۱۴۰۲

بسمه تعالی

مقدمه:

به استناد تبصره ۲-۴ ماده ۲ قانون اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور، مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۹ مجلس شورای اسلامی، به منظور ارتقای سطح مشارکت مردم با بهزیستی و بهبود کیفیت ارائه خدمات به جامعه هدف سازمان با تأکید بر حفظ کرامت آنان و رعایت نظم و انضباط مالی در جمع‌آوری و مصرف مشارکت‌های مردمی و وجوهای شرعی (زکات فطریه،...)، وقف و .. این دستورالعمل پس از تصویب شورای مرکزی مشارکت‌های مردمی با بهزیستی جهت اجرا، ابلاغ می‌گردد.

فصل اول) هدف، مستندات قانونی، تعاریف، ساختار و وظایف شورای مشارکت‌های مردمی:

ماده (۱) هدف

ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در جلب مشارکت‌های مردمی و نظارت بر هزینه کرد آن‌ها

ماده (۲) مستندات قانونی:

۱. لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور مصوب ۱۳۵۹/۳/۲۴ شورای انقلاب اسلامی.
۲. قانون اصلاح لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بهزیستی کشور مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۹ مجلس شورای اسلامی و تبصره ۲-۴ ماده ۲ مبنی بر تشکیل شورای مشارکت‌های مردمی با بهزیستی.
۳. ماده ۵ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (یا ماده ۷۱ مکرر قانون محاسبات عمومی کشور)
۴. آئین‌نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۶۰۲۷۱/ت/۲۶۴۴۳ هـ مورخ ۸۱/۱۱/۲۸ (نحوه مصرف هدایای نقدی که برای مصارف خاص به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های دولتی اهدا می‌شود).
۵. بند «ه» ماده ۶ قانون ساختار جامع رفاه و تامین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱.
۶. بند «الف» ماده ۷ قانون ساختار جامع رفاه و تامین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱.
۷. ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی.
۸. قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶، اصلاحات و الحاقات بعدی آن و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوطه.
۹. ماده ۱۰ قانون الحاق ۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۱۰. تبصره ۵ ماده ۶۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
۱۱. بند ۷ سیاست‌های کلی تامین اجتماعی ابلاغی مقام معظم رهبری ۱۴۰۱/۱/۲۱

ماده (۳) تعاریف و مفاهیم:

۱. **سازمان:** منظور از سازمان در این دستورالعمل، سازمان بهزیستی کشور است.
۲. **شورای مشارکت های مردمی با بهزیستی:** شورایی که طبق تبصره ۲-۴ ماده ۲ قانون اصلاح لایحه تشکیل سازمان بهزیستی کشور، مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۹ و به منظور جلب مشارکت های مردمی در ستاد مرکزی سازمان و در مراکز استان ها و شهرستان ها تشکیل می گردد که به اختصار در این دستورالعمل شورای مشارکت های مردمی نامیده می شود.
۳. **مشارکت:** مشارکت فعالیتی آگاهانه و داوطلبانه که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به صورت نقدی، غیر نقدی و خدمات مادی و معنوی مطابق با اهداف و برنامه های سازمان صورت می پذیرد.
۴. **مشارکت نقدی (ریالی یا ارزی):** وجهی است که توسط شخص حقیقی یا حقوقی به صورت آگاهانه و داوطلبانه با نیت عام یا خاص، مطابق با اهداف و برنامه های سازمان به حساب مشارکت های مردمی بهزیستی و یا موسسات سازمان پرداخت می شود.
۵. **مشارکت غیرنقدی:** اموال منقول و غیرمنقول که توسط شخص حقیقی یا حقوقی به صورت آگاهانه و داوطلبانه با نیت عام یا خاص، مطابق با اهداف و برنامه های سازمان به بهزیستی و یا موسسات تحت نظارت سازمان، اهدا می شود.
۶. **مشارکت خدماتی:** فعالیتی آگاهانه و داوطلبانه که توسط شخص حقیقی، حقوقی و یا گروهی های مردمی مطابق با اهداف و برنامه های سازمان به صورت ارائه دانش، تخصص و مهارت به بهزیستی و یا موسسات تحت نظارت سازمان، ارائه می شود.
۷. **مشارکت غیرمستقیم:** هرگونه کمک نقدی، غیرنقدی و خدماتی که به صورت مستقیم از طریق خیرین با نظارت بهزیستی به جامعه هدف ارائه می گردد.
۸. **مشارکت کننده (خیر):** شخص حقیقی یا حقوقی که به صورت آگاهانه و داوطلبانه با نیت عام یا خاص مطابق با اهداف سازمان به صورت نقدی یا غیرنقدی یا خدماتی به بهزیستی کمک می نماید که به اختصار در این دستورالعمل «خیر» نامیده می شود.
۹. **نیت خاص:** چنانچه مشارکت کننده، موضوع مصرف مشارکت خود را مشخص نماید، نیت وی خاص نامیده می شود.
۱۰. **نیت عام:** چنانچه مشارکت کننده، موضوع مصرف مشارکت خود را مشخص ننماید، نیت وی عام نامیده می شود.
۱۱. **هبه:** عقدی است که به موجب آن یک نفر، مالی را که مالکیت آن را دارد به رایگان به شخص دیگری با شرایط قانونی تملیک می کند.
۱۲. **وقف:** عبارت است از اینکه عین مال حبس و منافع آن تسبیل شود (ماده ۵۵ قانون مدنی). منظور از وقف این است که عین مال از نقل و انتقال و تلف، حفظ و منافع آن به مصارف خیر اختصاص داده شود.
۱۳. **صلح:** صلح ممکن است یا در مورد رفع تنازع موجود و یا جلوگیری از تنازع احتمالی یا در مورد معامله و غیر آن واقع شود (ماده ۷۹۵ قانون مدنی). صلح عقد بوده و دارای دو طرف مصالح و متصالح می باشد، مصالح کسی است که مالی یا امری را به دیگری واگذار می نماید. متصالح کسی است که آن را قبول می نماید. چیزی را که مصالح به متصالح می دهد مال الصلح می گویند.
۱۴. **اموال منقول:** اشیایی که نقل آن از محلی به محل دیگر ممکن باشد بدون اینکه به خود یا محل آن خرابی وارد آید.
۱۵. **اموال غیرمنقول:** اموالی است که از محلی به محل دیگر نتوان نقل نمود، اعم از اینکه استقرار آن ذاتی یا به واسطه عمل انسان باشد به نحوی که نقل آن مستلزم خرابی یا نقص خود مال یا محل آن شود.

۱۶. **جامعه هدف:** افراد و گروه هایی که از خدمات سازمان بهره مند می گردند
۱۷. **فرد داوطلب:** شخص حقیقی که با اراده و اختیار بدون چشمداشت مادی، براساس اهداف انسان دوستانه، بدون ملاحظات سیاسی، با تکیه بر توانمندی های خود، به صورت تخصصی یا غیر تخصصی و بر طبق قوانین و مقررات سازمان همکاری می نماید.
۱۸. **گروه داوطلب:** شخص حقوقی یا گروه ها و تشکل های مردمی که بدون چشمداشت مادی با اهداف غیرسیاسی و غیرتجاری براساس اهداف انسان دوستانه و داوطلبانه و با تکیه بر توانمندی های تمام یا تعدادی از کارکنان خود و بر طبق قوانین و مقررات سازمان، مشارکت و همکاری می نمایند.
۱۹. **مسئولیت اجتماعی:** تعهدات و مسئولیت هایی که انسان ها، شرکت ها و سازمان ها در فرایند زندگی اجتماعی و تعامل با دیگران ناگزیر از رعایت آن می باشند.
۲۰. **ظرفیت سازی اجتماعی:** اقدامات مرتبط با هم افزایی دستگاهها، نهادها، حلقه های میانی و مجموعه های مردمی در جهت حل مساله جامعه هدف از طریق هم رسانی ظرفیتهای گوناگون می باشد
۲۱. **موسسه غیردولتی غیر انتفاعی (خیریه):** موسسه ای غیردولتی که با هدف غیرسیاسی و غیر تجاری به صورت عام المنفعه برای ارائه خدمات بهزیستی پس از دریافت پروانه تاسیس از سوی بهزیستی تشکیل می شود و بعد از دریافت شماره ثبت از اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری شروع به فعالیت می کند. در صورت اخذ مجوز جلب مشارکت های مردمی از بهزیستی، منابع و منافع حاصل از آن، قابل تقسیم بین اعضای موسسه نیست.
۲۲. **مرکز غیردولتی:** واحدی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به منظور ارائه خدمات در راستای اهداف سازمان مطابق با یکی از فعالیت های مندرج در بندهای ۲ تا ۱۲ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت پس از اخذ پروانه فعالیت از سازمان بهزیستی ایجاد می شود.
۲۳. **عاملین جلب مشارکت های مردمی:** صاحبان امتیاز مراکز غیردولتی و گروه های مردمی که در قالب تفاهمنامه در جلب مشارکت نقدی و غیرنقدی با سازمان همکاری می نمایند.
۲۴. **نظارت:** پایش مستمر تمامی فعالیت های جلب و هزینه کرد مشارکت های مردمی موضوع این دستورالعمل.

ماده ۴) وظایف رئیس و دبیر شورا

الف) وظایف رئیس شورا:

۱. ارسال دعوت نامه جهت تشکیل جلسات شورا به اعضا
 ۲. ابلاغ مصوبات جلسات شورا
 ۳. مدیریت جلسات شورا
- استاندار، رئیس شورای مرکز استان و فرماندار رئیس شورای مرکز شهرستان و مدیرکل بهزیستی استان و رئیس بهزیستی شهرستان دبیر شورا در استان و شهرستان خواهند بود.
- تبصره ۱: اعضای شورا می توانند مدعوینی را پس از تصویب در شورا و بدون حق رای به جلسه دعوت نمایند

تبصره ۲: ابلاغ معتمدین شورای استان و شهرستان پس از تایید صلاحیت توسط حراست استان انجام می پذیرد.

(ب) وظایف دبیر شورا:

وظایف دبیر شورا در سطوح مرکزی، استانی و شهرستانی عبارت است از:

۱. تعیین دستور جلسات و زمان آن با هماهنگی رئیس شورا
 ۲. اخذ گزارش عملکرد از شوراهای ذیل و جمع بندی و ارائه آن در شورا
 ۳. پیگیری مصوبات و مستندسازی صورتجلسات شورا
- تبصره ۱: جلسات شورای مرکزی حداقل سالی ۱ بار، جلسات شورای استان حداقل سالی ۲ بار و جلسات شورای شهرستان حداقل سالی ۲ بار تشکیل می گردد. جلسات شورا با حضور نصف به علاوه یک نفر از اعضا رسمیت یافته و مصوبات آن با امضای همین تعداد قانونی خواهد بود.
- تبصره ۲: ابلاغ عضویت معتمدین شورای مرکزی با پیشنهاد دبیر شورای مرکزی (رئیس سازمان بهزیستی کشور) برای مدت حداکثر ۲ سال توسط رئیس شورای مرکزی (وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی) صادر می شود.
- تبصره ۳: ابلاغ عضویت معتمدین استانی با پیشنهاد دبیر شورای استان (مدیرکل بهزیستی استان) برای مدت حداکثر ۳ سال توسط دبیر شورای مرکزی (رئیس سازمان بهزیستی کشور) صادر می شود.
- تبصره ۴: ابلاغ عضویت معتمدین شهرستان با پیشنهاد دبیر شورای شهرستان (رئیس بهزیستی شهرستان) برای مدت حداکثر ۳ سال توسط دبیر شورای استان (مدیرکل بهزیستی استان) صادر می شود.
- تبصره ۵: انتخاب مجدد معتمدین در شورا بلامانع می باشد.
- تبصره ۶: معتمدین عضو شورا در مدت عضویت، نبایستی هیچ گونه رابطه استخدامی با سازمان داشته باشند.

فصل دوم) جلب مشارکت های مردمی:

ماده ۵) شیوه های جلب مشارکت های مردمی:

حوزه مشارکت های مردمی سازمان، بهزیستی ادارات استان ها و شهرستان ها، مراکز دولتی تابعه بهزیستی و موسسات غیردولتی غیرانتفاعی می-توانند از طرق ذیل و با رعایت شرایط و ضوابط قانونی، نسبت به جمع آوری کمک های مردمی و تشویق آنان به خیر جمعی و پذیرش مسئولیت اجتماعی از طریق ظرفیت سازی اجتماعی، اقدام نمایند:

۱. دعوت از خیرین و نیکوکاران به منظور بهره مندی از نیت خیرخواهانه آنان در جهت اهداف سازمان
۲. بهره مندی از منابع حاصل از خمس، زکات فطره، فطریه، سایر وجوه شرعی، صدقات و نذورات
۳. بهره مندی از منابع حاصل از عقود شرعی اعم از صلح، هبه، وقف و ..
۴. بهره مندی از مشارکت های بخش دولتی و غیردولتی، شرکت ها، سازمان ها، بانک ها، انجمن های مردم نهاد، موسسات تحت عنوان مسئولیت اجتماعی

۵. بهره‌مندی از مشارکت‌های افراد حقیقی و حقوقی، شرکت‌ها، سازمان‌ها، بانک‌ها، انجمن‌های مردم‌نهاد، موسسات، بنیادها، مساجد و مراکز دینی و مذهبی و... در قالب خدمات داوطلبانه، بانک زمان و عمق بخشی به رویکردهای هم‌افزادر جهت ظرفیت‌سازی اجتماعی
۶. بهره‌مندی از ظرفیت برگزاری و یا مشارکت در اجرای پویش‌ها و کمپین‌ها با هدف جلب مشارکت‌های مردمی
۷. مشارکت در ساخت مسکن مددجویی، مراکز و ساختمان‌های خیرساز در راستای اهداف سازمان و موسسه غیردولتی و یا مشارکت از طریق بهره‌برداری املاک
۸. بهره‌مندی از ظرفیت برگزاری و مشارکت در برپایی نمایشگاه‌ها، بازارچه‌های خیریه، همایش‌ها، مراسم و مناسبت‌های خاص، برنامه‌های آموزشی، اجرای پروژه‌های جلب مشارکت‌های مردمی
۹. کمک به تامین هزینه‌های مورد نیاز برنامه‌های اجرایی، تبلیغاتی و رسانه‌ای در راستای گسترش جلب مشارکت‌های مردمی و عمق بخشی به فرهنگ مشارکت‌های مردمی و مسئولیت اجتماعی
۱۰. بهره‌مندی از ظرفیت‌های تبلیغاتی در فضاهای عمومی و اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای در فضای مجازی و رسانه‌های جمعی
۱۱. بهره‌مندی از ظرفیت تولیدی و محتواهای فرهنگی و رسانه‌ای از قبیل فیلم، مستند، انیمیشن، نماهنگ، کتاب، بروشور، تیزرهای تبلیغاتی و غیره...
۱۲. مشارکت غیر مستقیم اشخاص، شرکت‌ها، نهادها و سازمان‌های دولتی، غیردولتی و گروه‌های مردمی با بهزیستی از طریق کمک مستقیم به جامعه هدف با نظارت سازمان
۱۳. همکاری و بهره‌مندی از ظرفیت شرکت‌ها، بانک‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دارای سامانه‌های نوین بانکی، مالی، پرداخت یاری، تبادل مالی و اعتباری، خرید و فروش، سیستم‌های تراکنشی و جمع‌سپاری مالی در قالب ظرفیت‌سازی اجتماعی
۱۴. همکاری و بهره‌مندی از ظرفیت صندوق‌ها سرمایه‌گذاری و دیگر مسیرهای سرمایه‌گذاری تجاری یا اجتماعی در راستای خدمت‌رسانی به جامعه هدف.

ماده ۶) مقررات عمومی جلب مشارکت توسط بخش دولتی:

۱. کلیه سطوح بهزیستی در ستاد، استان، شهرستان و مراکز دولتی می‌توانند با هماهنگی حوزه مشارکت‌های مردمی در سطح متناظر خود، نسبت به جلب مشارکت‌های مردمی اقدام و مکلفند گزارش آن را بصورت فصلی به حوزه مشارکت‌های مردمی ارائه نمایند.
۲. کلیه سطوح بهزیستی در ستاد، استان، شهرستان و مراکز دولتی می‌توانند براساس ماده واحده تشکیل سازمان بهزیستی و دستورالعمل‌های مرتبط اقدام به جذب داوطلب نمایند.
- تبصره: تمامی مسئولیت بکارگیری خدمات داوطلبانه برعهده مسئول بلافصل موضوع در سطوح مختلف سازمان می‌باشد.
۳. کلیه وجوه نقدی که تحت عنوان کمک‌های مردمی، مسئولیت اجتماعی افراد، شرکت‌ها، سازمان‌ها و... توسط حوزه مشارکت‌های مردمی یا حوزه‌های دیگر بهزیستی جمع‌آوری می‌شوند، باید به حساب متمرکز مشارکت‌های مردمی بهزیستی در هر استان یا ستاد واریز شود.
۴. لازم است هر استان نسبت به افتتاح حساب مشارکت‌های مردمی با بهزیستی (به استناد آئین‌نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۶۰۲۷۱/ت ۲۶۴۴۳ هـ مورخ ۸۱/۱۱/۲۸ و قانون بودجه سال ۱۳۹۸) نزد بانک مرکزی اقدام نماید.

۵. افتتاح حساب ارزی برای واریز کمک‌های مشارکت‌کنندگان (اعم از افراد حقیقی، سازمان‌های بین‌المللی، دولت‌ها و سمن‌ها) با اخذ مجوز از خزانه‌داری کشور برای ستاد مرکزی و استان‌ها بلامانع است. کمک‌های مردمی نقدی جمع‌آوری شده در حساب ارزی، حسب مورد و بر اساس نیت واریز کننده به حساب مشارکت‌های مردمی ستاد یا استان واریز می‌گردد.
۶. اموال منقول هدایای سرمایه‌ای که مالکیت و نقل و انتقال آن تابع مقررات مرتبط می‌باشد در صورت دارا بودن نیت خاص، باید نسبت به انتقال سند رسمی به نام بهزیستی و در صورت دارا بودن نیت عام بر اساس مصوبات شورای مشارکت‌های مردمی با بهزیستی اقدام گردد.
۷. دریافت هدایای نفیس در سطح استان توسط معاون/رئیس اداره مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی، مسئول حراست و مدیرکل و در سطح ستاد توسط رئیس مرکز مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی، مدیرکل دفتر مرکزی حراست و ریاست سازمان صورتجلسه می‌گردد.
- تبصره: فروش هدایای نفیس از جمله مدال، جوهرات و وسایل عتیقه پس از طی فرایند قانونی از طریق مزایده طبق قوانین و مقررات مرتبط، بلامانع می‌باشد.
۸. در خصوص اموال غیرمنقولی که در قالب یکی از عقود وقف، هبه، صلح، بیع مشروط یا هرگونه عقد مبادله‌ای مشروط به نیت خاص به بهزیستی اهدا می‌گردد، ضمن مشخص نمودن نیت مشارکت‌کننده، نسبت به انتقال اسناد قانونی به نام بهزیستی، اقدامات لازم صورت پذیرفته و در صورت دارا بودن نیت عام بر اساس مصوبات شورای مشارکت‌های مردمی با بهزیستی عمل شود.
۹. هدایای غیرنقدی مصرفی باید پس از ارائه رسید یا گواهی (فیزیکی یا الکترونیکی) به اهداکننده، تحویل گرفته شده به صورت مجزا ثبت و ضبط گردد.
- تبصره ۱: خروج این هدایا باید مطابق با دستورالعمل‌های حوزه پشتیبانی صورت پذیرد. لازم به ذکر است خروج آن‌ها از انبار در ستاد با تایید معاون توسعه مدیریت و منابع و رئیس مرکز مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی، در استان با پیشنهاد معاون/رئیس مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی، و تایید مدیرکل بهزیستی استان و در شهرستان با درخواست کارشناس مشارکت‌های مردمی و تایید رئیس بهزیستی شهرستان صورت پذیرد.
- تبصره ۲: در صورت اهمیت توزیع فوری هدایای غیرنقدی منقول مصرفی میان مددجویان در حوادث و بحران‌ها و همچنین مواد فاسدشدنی، بایستی براساس نیت خیر با تایید بالاترین مقام بهزیستی در سطح ستاد، استان و یا شهرستان، توزیع به سرعت انجام شده و گزارش آن به همراه اسناد مربوطه به حوزه پشتیبانی جهت ثبت در سیستم انبارگردانی بهزیستی ارائه گردد.
- تبصره ۳: در خصوص اموال هدایی که قصد فروش با نیت مشارکت‌کننده است، نیازی به ورود به انبار نبوده بلکه باید براساس نیت خیر به صورت مجزا گزارش آن ثبت و با تایید بالاترین مقام بهزیستی در سطح ستاد، استان و یا شهرستان، و پس از طی مراحل قانونی فروش، مبالغ آن به حساب مشارکت‌های مردمی واریز گردد.
۱۰. ادارات و مراکز دولتی بهزیستی در سطوح مختلف با تایید بالاترین مقام می‌توانند در قالب انعقاد تفاهمنامه با عاملین جلب مشارکت‌های مردمی از ظرفیت‌های آن‌ها در ارتقای جلب کمک‌های مردمی بهره‌مند گردند.
- تبصره ۱: مشارکت‌های نقدی جلب شده توسط عاملین جلب مشارکت‌های مردمی، بایستی مستقیماً به حساب مشارکت‌های مردمی استان یا ستاد واریز شود. ضمناً مشارکت‌های غیرنقدی را نیز تحویل بهزیستی داده و رسید دریافت نمایند.
- تبصره ۲: عاملین جلب مشارکت‌های مردمی در ازای جلب کمک‌ها، بایستی رسیدهای ارائه شده سازمان (فیزیکی یا الکترونیکی) را به خیرین تحویل دهند.

۱۱. پرسنل حوزه مشارکت‌های مردمی در سطح ستاد، استان و شهرستان موظفند در قبال دریافت مشارکت‌های مردمی به صورت مستقیم، رسید یا گواهی (فیزیکی یا الکترونیکی) برای خیر صادر نمایند. در صورت خودداری فرد خیر از دریافت هرگونه رسید، همکاران ملزم به صدور رسید و بایگانی آن می‌باشند.

تبصره: نمونه رسید مورد نظر توسط مرکز مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی، تدوین و ابلاغ می‌گردد.

۱۲. پرسنل حوزه مشارکت‌های مردمی در سطح ستاد، استان و شهرستان موظفند مبالغ مشارکت‌های مردمی نقدی به صورت مستقیم را به حساب بانکی مشارکت‌های مردمی واریز نموده و فیش بانکی یا تصویر آن را بایگانی نمایند.

ماده ۷) مقررات عمومی جلب مشارکت توسط بخش غیردولتی:

۱۳. موسسات غیردولتی غیرانتفاعی در زمینه جلب مشارکت‌های مردمی ملزم به رعایت قوانین و مقررات دستورالعمل ماده ۲۶ کمیسیون عالی واستانی می‌باشند

۱۴. مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی طبق اهداف اساسنامه خود و در چارچوب مقررات این دستورالعمل می‌توانند به تبلیغات و جلب مشارکت‌های مردمی بپردازند.

۱۵. موسسات غیردولتی غیرانتفاعی مکلفند در صورت افتتاح حساب ارزی مراتب را به بهزیستی اعلام نمایند. ضمناً ارائه گزارش میزان جلب مشارکت بین المللی به صورت سالانه به بهزیستی از طریق موسسات فوق، الزامی است.

۱۶. اموال غیر منقول، اموال منقول اهدایی سرمایه‌ای، هدایای نفیس و هدایای نقدی و غیرنقدی باید پس از ارائه رسید یا گواهی (فیزیکی یا الکترونیکی) به اهداکننده، تحویل گرفته شده به صورت مجزا ثبت و ضبط و گزارش آن به صورت سه ماهه به بهزیستی ارائه گردد.

۱۷. تبصره: نمونه رسید مورد نظر توسط مرکز مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی تدوین و ابلاغ می‌گردد.

۱۸. فروش اموال غیرمنقول و اموال منقول اهدایی سرمایه‌ای که مالکیت و نقل و انتقال آن تابع مقررات مربوطه می‌باشد، می‌بایست با اخذ موافقت کتبی کمیسیون صدور مجوز و نظارت بر مراکز و موسسات غیردولتی بهزیستی صورت پذیرد.

۱۹. صاحبان امتیاز مراکز غیردولتی از جمله مراکز مثبت زندگی و گروه‌های مردمی می‌توانند به عنوان عاملین جلب مشارکت‌های مردمی در قالب تفاهمنامه با بهزیستی استان و یا شهرستان نسبت به جلب مشارکت نقدی همکاری نمایند.

۲۰. تبصره: تفاهمنامه مورد نظر توسط مرکز مشارکت‌های مردمی، توسعه ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی تدوین و توسط ریاست سازمان ابلاغ می‌گردد.

فصل سوم) نحوه هزینه کرد مشارکت های مردمی:

ماده ۸) نحوه هزینه کرد مشارکت های مردمی توسط بخش دولتی:

۱. هزینه کرد از محل مشارکت های مردمی خاص، براساس نیت خیرین و مشارکت های مردمی عام، براساس تصمیم شورای مشارکت های مردمی با بهزیستی در سطح ستاد مرکزی، استان و شهرستان می باشد.
۲. دبیر شورای مشارکت های مردمی، مجاز است به منظور تامین و حفظ منافع جامعه هدف سازمان مشارکت های با نیت عام هزینه نماید.
۳. مشارکت های مردمی با نیت عام مطابق با اهداف بهزیستی و بر اساس جدول زیر هزینه می گردد:

جدول مصادیق مصرف و هزینه کرد مشارکت های نقدی با نیت عام

ردیف	نوع خدمات
۱	کمک به ودیعه، تعمیر و تأمین واحداث مسکن جامعه هدف
۲	کمک به توانمندسازی شغلی و ایجاد اشتغال جامعه هدف
۳	کمک به تأمین جهیزیه و هزینه های ازدواج و فرزندآوری جامعه هدف
۴	کمک به تأمین هزینه های برنامه های آموزشی، فرهنگی، ورزشی و فوق برنامه جامعه هدف
۵	کمک به حل مشکلات معیشتی جامعه هدف
۶	کمک به ساخت و بازسازی فضای فیزیکی و خرید تجهیزات مورد نیاز مراکز دولتی و موسسات خیریه سازمان
۷	کمک و مشارکت در ساخت مراکز و ساختمان های خیر ساز
۸	کمک به تأمین هزینه های مورد نیاز برنامه های اجرایی در راستای جلب و گسترش مشارکت های مردمی، مسئولیت اجتماعی، اطلاع رسانی و تبلیغات
۹	کمک به تأمین هزینه های درمان و سلامت جامعه هدف
۱۰	کمک به تأمین هزینه های خدمات و تجهیزات پزشکی و کمک توانبخشی مورد نیاز جامعه هدف

- تبصره ۱: توزیع مبالغ موجود در حساب های مشارکت های مردمی در موارد ده گانه جدول مذکور در طول سال، می بایست با توجه به اولویت های نظام مسائل مددجویان و با تصمیم دبیر شورا در سطح ستاد کشور، استان و شهرستان ها هزینه گردد.
- تبصره ۲: ستاد و ادارات کل بهزیستی استان ها موظف به مشارکت در تأمین هزینه برنامه های ردیف ۷ و ۸ جدول که ماهیت ملی و کشوری دارند از حساب مشارکت های مردمی استان و ستاد می باشند.
۴. وجوه مربوط به زکات فطره با رعایت دستورات شرعی و لحاظ فتاوی مراجع عظام با هماهنگی شورای زکات مصرف و هزینه خواهد شد.
۵. ادارات کل بهزیستی استان ها موظفند براساس درخواست شهرستان و مطابق اسناد مالی ارائه شده در اسرع وقت، وجوه جمع آوری شده توسط بهزیستی شهرستان را جهت هزینه کرد در اختیار بهزیستی شهرستان مربوطه قرار دهند.

ماده ۹) نحوه هزینه کرد مشارکت‌های مردمی توسط بخش غیردولتی:

۱. موسسات غیردولتی غیرانتفاعی مکلفند هرگونه دریافت مشارکت‌های مردمی را صرفاً در جهت پیشبرد اهداف موسسه و افزایش کیفیت خدمت‌رسانی به گروه هدف براساس اساسنامه خود هزینه نمایند.
۲. هزینه کرد از محل مشارکت‌های مردمی خاص در اسرع وقت و براساس نیت خیرین و مشارکت‌های مردمی عام بر اساس مصوبه هیات مدیره موسسات غیردولتی غیرانتفاعی با تنظیم اسناد مالی مربوطه انجام می‌شود.
- تبصره: مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی موظفند اقلام خوراکی و فاسد شدنی را در اسرع وقت میان جامعه هدف تحت پوشش موسسه توزیع نمایند.

فصل چهارم) نظارت بر جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی:

ماده ۱۰) نظارت بر جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی بخش دولتی:

۱. نظارت بر جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی در کلیه سطوح ستادی و استانی بهزیستی اعم از مجتمع‌ها، مراکز دولتی و ادارات در سطوح شهرستان، استان و کشور، مطابق با قوانین و مقررات سازمان (اصلاحیه قانون راجع به تشکیل سازمان و بند «ه» ماده ۶ قانون ساختار جامع رفاه و تامین اجتماعی) و مطابق با ماده ۷۱ مکرر قانون دیوان محاسبات عمومی کشور اعمال می‌گردد.
۲. دریافت مشارکت‌های مردمی با رعایت قانون مبارزه با پولشویی مصوب سال ۱۳۸۶، اصلاحات و الحاقات بعدی و آیین‌نامه اجرایی آن انجام می‌گیرد.
۳. نگهداری حساب‌ها و اسناد باید در قالب مقررات دولتی انجام پذیرد و تأیید اسناد هزینه‌ای در سطح ستاد مرکزی سازمان بر عهده رئیس سازمان و ذیحساب و در سطح استان بر عهده مدیرکل استان و ذیحساب می‌باشد.
۴. بهزیستی استان، شهرستان و مراکز دولتی مکلفند کلیه اطلاعات مشارکت‌های مردمی جلب شده (نقدی، غیرنقدی و خدماتی) را حداکثر به صورت ماهیانه ثبت نمایند. مسئولیت صحت ثبت اطلاعات به عهده رئیس مرکز دولتی، رییس اداره بهزیستی شهرستان و مدیرکل بهزیستی استان می‌باشد.
- تبصره: حوزه مشارکت‌های مردمی ستاد و استان، می‌بایست به گزارش‌های حساب‌های مشارکت‌های مردمی ستاد و استان بر اساس سطوح دسترسی تعریف شده، دسترسی داشته باشند.
۵. با هرگونه کوتاهی، قصور و تخلف در ورود اطلاعات و ثبت گزارش جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی، مطابق با قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان کشور، برخورد خواهد شد.
۶. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای مشارکت‌های مردمی با بهزیستی و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی جلب شده در سطح ستاد مرکزی سازمان بر عهده رئیس سازمان، در سطح استان بر عهده مدیرکل بهزیستی استان و در سطح شهرستان بر عهده رئیس بهزیستی شهرستان می‌باشد.

ماده (۱۱) نظارت بر جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی بخش غیردولتی:

۱. موسسات غیردولتی غیرانتفاعی مکلفند کلیه اطلاعات جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی (نقدی، غیرنقدی و خدماتی) را به صورت ماهیانه ثبت نمایند. مسئولیت صحت ثبت اطلاعات به عهده رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل موسسه می باشد.
۲. دریافت مشارکت‌های مردمی با رعایت قانون مبارزه با پولشویی مصوب سال ۱۳۸۶، اصلاحات و الحاقات بعدی و آیین‌نامه اجرایی آن انجام می‌گیرد.
۳. تمدید پروانه تأسیس و پروانه فعالیت مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی، علاوه بر مدارک مندرج در ماده ۳۹ دستورالعمل تأسیس، اداره و انحلال مراکز و مؤسسات غیردولتی، منوط به الزام موسسه در زمینه ارائه آمار دقیق جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی بوده و در صورت قصور و کوتاهی موسسه، مراتب به منزله تخلف محسوب شده و مطابق فرآیند نظارت کمیسیون صدور مجوز و نظارت بر مراکز و مؤسسات غیردولتی، با مؤسسه خاطی برخورد قانونی بعمل می‌آید.
۴. موسسات غیردولتی غیرانتفاعی باید در قبال دریافت هرگونه مشارکت مردمی به صورت مستقیم، نسبت به صدور رسید یا گواهی (فیزیکی یا الکترونیکی) برای خیر اقدام نمایند. کلیه رسیدهای صادره (فیزیکی یا الکترونیکی) برای مشارکت‌های نقدی و غیرنقدی باید به نحوی طراحی گردد که علاوه بر ارائه به خیر، امکان نگهداری نسخه فیزیکی یا گزارش سیستمی آن‌ها برای بایگانی در موسسه و تحویل یک نسخه به بهزیستی فراهم باشد.
- تبصره ۱: نصب اطلاعیه (شرایط و نحوه جذب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی) در مبادی ورودی، از سوی موسسه غیردولتی غیرانتفاعی الزامی است.
- تبصره ۲: در صورت خودداری فرد خیر از دریافت هرگونه رسید، کارکنان و دریافت‌کنندگان مشارکت، ملزم به ثبت و بایگانی رسید مربوطه می‌باشند.
۵. ثبت عملکرد صورت‌های مالی مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی در دفاتر مالی (دفتر روزنامه و دفتر کل) و ارائه اظهارنامه و تراز نامه مالیاتی سالانه در پایان سال مالی و همچنین حسب ماده ۲۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم، ارائه گزارش حسابرسی رسمی به سازمان امور مالیاتی و عهده دبیرخانه کمیسیون صدور مجوز و نظارت بر مراکز و مؤسسات غیردولتی (استانی/عالی) الزامی است.
۶. نظارت بر عملکرد مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی در زمینه جلب و هزینه کرد مشارکت‌های مردمی به عهده دبیرخانه کمیسیون صدور مجوز و نظارت بر مراکز و مؤسسات غیردولتی (استانی/عالی) می باشد.

ماده (۱۲) فرآیند رسیدگی به تخلفات مؤسسات غیردولتی غیرانتفاعی:

۷. در صورت تخلف مؤسسه در فرآیند جلب مشارکت‌های مردمی، مراتب به کمیسیون صدور مجوز و نظارت بر مراکز و مؤسسات غیردولتی ارجاع و براساس دستورالعمل‌های این کمیسیون، برخورد قانونی صورت می‌پذیرد.
۸. این دستورالعمل با ۴ فصل و ۱۲ ماده و ۲۴ تبصره در هشتمین جلسه شورای مرکزی مشارکت‌های مردمی مورخ ۱۴۰۲/۹/۲۰ به تأیید و تصویب اعضا رسیده و از تاریخ ابلاغ رییس سازمان بهزیستی کشور لازم الاجرا می‌باشد.